

OTSUS

15.04.2020 nr 5-5/2020-012

Koondumisele nr 08/2020 AS LHV Group / Toveko Invest OÜ loa andmine

1. Koondumine

22.03.2020 esitas äriühingute AS LHV Group (registrikood 11098261) ja Toveko Invest OÜ (registrikood 12406049) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt kavatsevad AS LHV Group ja Toveko Invest OÜ asutada kahjukindlustusseltsi ärinimega AS LHV Kindlustus, mille põhitegevuseks on kahjukindlustustoodete pakkumine Eestis ja Lätis. Moodustatava aktsiaseltsi aktsiakapital jaguneb selliselt, et kõikidest AS LHV Kindlustus aktsiatest kuulub 65% AS-le LHV Group ja 35% Toveko Invest OÜ-le. Kahjukindlustusseltsi AS LHV Kindlustus aktsionärid sõlmivad aktsionäride lepingu, kus aktsionärid lepivad kokku kindlustusseltsi tegevuse üldpõhimõtetes ja aktsiaseltsi tegevusega seotud küsimustes. Aktsionäride lepingust tulenevalt omandavad AS LHV Group ja Toveko Invest OÜ ühise valitseva mõju uue moodustatava kahjukindlustusseltsi AS LHV Kindlustus üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 3 ja § 19 lg 2 sätestatud viisidel.

Konkurentsiamet avaldas 23.03.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 19 lg 2 kohaselt loetakse koondumiseks ettevõtjate poolt ühiselt sellise uue ettevõtja moodustamist, kelle äritegevus on kavandatud pikaajaliseks ja iseseisvaks.

KonkS § 20 punkti 3 kohaselt on koondumise osaliseks füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

Euroopa Komisjoni konsolideeritud pädevuseteatise, mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle punkti 139 kohaselt on uue ühise ettevõtja moodustamisel koondumise osalisteks kõik ettevõtjad, kes omandavad asutatavas ühises ettevõtjas ühise valitseva mõju. Uut ettevõtjat ei saa käsitada koondumise osalisena, kuna seda ei ole veel olemas ja kuna sellel ei ole veel enda käivet.

Käesoleva koondumise puhul on koondumise osalisteks uut ettevõtjat moodustavad äriühingud AS LHV Group ja Toveko Invest OÜ.

AS LHV Group on finantskontserni valdusettevõtja, mille aktsiad on noteeritud NASDAQ Tallinna börsil. 2019. aasta lõpus oli AS-l LHV Group 6950 aktsionäri, kellest 84,6% olid

AS-i LHV Pank kliendid, sh 75,2% aktsiatest kuulus ettevõtjatele ja 24,8% eraisikutele. Aktsionäride hulgas, kellele kuulub 98,5% AS LHV Group aktsiatest, on põhiliselt Eesti residendid või nendega seotud ettevõtjad. AS LHV Group kontserni kuuluvad järgmised tütarettevõtjad:

- AS LHV Pank, mille põhitegevuseks on pangandus, väärtpaberite maaklerlus, finantsalane nõustamine, kapitalirent ja laenuandmine;
- OÜ CUBER TECHNOLOGY, mille põhitegevuseks on rahaülekanded ning programmeerimine, tarkvaraarendus, infosüsteemide väljatöötamine finantstehnoloogia valdkonnas;
- Aktsiaselts LHV Varahaldus, mille põhitegevuseks on investeerimisfondide valitsemine, sh kohustuslike (II sammu) ja vabatahtlike (III sammu) pensionifondide ja ühe eurofondi valitsemine;
- AS LHV Finance, mille põhitegevusalaks on krediiditeenuste pakkumine, sh järelmaksu väljastamine jaekaupmeeste vahendusel ja tagatiseta tarbimislaenude andmine (sh remondilaen, sisustuslaen, autolaen, väikelaen ning tervise- ja ilulaen).

Toveko Invest OÜ on valdusühing, mille osakapital jaguneb võrdselt kolme osaniku vahel, osanikeks on füüsilised isikud J.K. (isikukood [...]), T.S. (isikukood [...]) ja V.P. (isikukood [...]). Osühing Toveko Invest OÜ omab omakorda valitsevat mõju Warranty Insurance OÜ üle ning omab 35% aktsiakapitalist AS-s LHV Finance. Warranty Insurance OÜ on Finantsinspeksioonis registreeritud kindlustusagentuur, mis pakub erinevaid toote- ja kaubakindlustuse lahendusi jae- ja hulгимүүjatele ja maaletoojatele. Warranty Insurance OÜ on spetsialiseerunud erinevate sõiduki-, toote- ja kaubakindlustuse lahenduste pakkumisele. Toveko Invest OÜ osanikud J.K. läbi oma tütarettevõtja SND Invest OÜ ja T.S. läbi oma tütarettevõtja Bonafeliciter OÜ omavad kumbki 33,33% osalust Osühingus Raglor, millele kuulub 100% aktsiakapitalist Aktsiaseltsis Antista (elektriliste kodumasinate jaemüük Eestis), Sandmani Grupi Aktsiaseltsis (elektriliste kodumasinate hulгимүүk) ja Lätis registreeritud äriühingus Euronics Latvia SIA. Aktsiaselts Antista tegeleb elektriliste kodumasinate jaemüügiga Eestis Euronics kaubamärki kandvates kauplustes ja e-poes.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Kindlustustegevuse seaduse (edaspidi KindlITS) § 5 lg 1 kohaselt on kindlustuse turustamine kindlustuslepingutega seotud nõustamine ja kindlustuslepingute soovitamine, ettevalmistamine, sõlmimine ning nende haldamisel ja täitmisel abistamine.

Vastavalt KindlITS § 172 lg 2 on kindlustusagent isik, kes tegeleb tasu eest agendilepingu alusel kindlustuse turustamisega ühe või mitme kindlustusandja jaoks ja huvides või sõlmib kindlustuslepinguid nende nimel ja arvel.

Koondumise osaliste tegevuste vahel Eestis tekib horisontaalne kattuvus kindlustuse turustamise (vahendamise) osas. Nii AS LHV Pank (koondumise osalise AS LHV Group tütarettevõtja) kui Warranty Insurance OÜ (koondumise osalise Toveko Invest OÜ tütarettevõtja) on kantud Finantsinspektsiooni juures peetavasse vahendajate nimekirja kindlustusagentidena. Finantsinspektsiooni vahendajate nimekirja kohaselt tegutsevad AS LHV Pank ja Warranty Insurance OÜ kindlustusandja Compensa Vienna Insurance Group ADB Eesti filiaali agendina kahjukindlustustoodete pakkumisel.

Eestis pakuvad kahjukindlustustooteid nii Eestis registreeritud kindlustusseltsid, välisriigi kindlustusseltside Eesti filiaalid kui ka välisriigi kindlustusseltsid piiriüleselt. Piiriüleseid teenuseid pakutakse Eestis peamiselt Eesti kindlustusmaaklerite ja agentide kaudu.

AS LHV Group ja Toveko Invest OÜ kavatses moodustada ühiselt uue kahjukindlustusseltsi AS LHV Kindlustus, mille peamine ja püsiv tegevus on kindlustustegevus KindlITS § 2 lg 1 ja lg 3 tähenduses ning mis keskendub konkreetselt kahjukindlustusele KindlITS § 12 tähenduses.

Seega ühise ettevõtja moodustavad ettevõtjad (koondumise osalised) tegutsevad kahjukindlustuse vahendamise kaubaturul Eestis, mis järgneb (vertikaalselt) kahjukindlustustegevuse kaubaturule Eestis, kus hakkab tegutsema uus moodustatav AS LHV Kindlustus.

Koondumise osaliste turupositsiooni hindamisel kasutab Konkurentsiamet koondumise teates esitatud andmeid ning Finantsinspektsiooni poolt avaldatud andmeid. Finantsinspektsiooni ülevaate Eesti finantsteenuste turg 31. detsembri 2018 seisuga¹ kohaselt vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid 2018. aastal kahjukindlustuslepinguid maksete kogusummas 170 miljonit eurot. Koondumise osaliste

¹

<https://fi.ee/sites/default/files/Eesti%20finantsteenuste%20turg%2031.%20detsembri%202018%20seisuga.pdf>

esitatud andmete kohaselt oli koondumise osaliste vahendatud kahjukindlustusmaksete maht 2018. aastal 5,9 miljonit eurot, mis moodustab kogu kahjukindlustuse maaklerite poolt vahendamise kaubaturu mahust Eestis ligikaudu 3%.

Kuna antud koondumine ei mõjuta konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, kus koondumise osalised tegutsevad ning koondumise tulemusel ei teki horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid juhendi § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tähenduses, ei ole kaubaturgude ning nende geograafiliste ulatuste täpne piiritlemine vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevdamise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur ega koondumise osaliste osatähtsused kaubaturgudel, kus koondumise osalised tegutsevad. Ühise ettevõtja moodustavad ettevõtjad (koondumise osalised) ei tegutse moodustatava ühise ettevõtjaga (AS LHV Kindlustus) samal kaubaturul (kahjukindlustustegevus Eestis) ja sellele eelneval või sellega seotud kaubaturgudel. Koondumise osaliste tegevus kahjukindlustustegevuse kaubaturule vertikaalselt järgneval kahjukindlustuse vahendamise kaubaturul Eestis on ka marginaalne.

Antud koondumine toob kaasa üksnes muutuse kahjukindlustustegevuse kaubaturu struktuuris seoses uue osaleja sisenemisega kaubaturule, mis suurendab turuosaliste arvu, mitmekesistab ja parandab konkurentsiolukorda kahjukindlustustegevuse kaubaturul. Kahjukindlustustegevuse kaubaturul kõigis kahjukindlustusliikides on nii enne kui ka pärast koondumist tihe konkurents, näiteks Finantsinspeksiooni ülevaates Eesti finantsteenuste turg 30. juuni 2019 seisuga² oli kaubaturu jaotus kahjukindlustusseltside 2019. aasta esimesel poolel laekunud kindlustusmaksete järgi alljärgnev: If P&C Insurance 19%, Swedbank P&C Insurance 18%, ERGO Insurance 17%, AB 'Lietuvos draudimas' Eesti filiaal 16%, Seesam Insurance 9%, BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal 7%, Salva Kindlustus 6%, Compensa Vienna Insurance Group ADB Eesti filiaal 3%, Akcinė draudimo bendrovė 'Gjensidige' Eesti filiaal 2%, Inges Kindlustus 2% ja muud 1%.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi ning et käesolev koondumine ei kõrvalda konkurentsi ühelgi kaubaturul või selle olulisel osal, sest ka koondumise järgselt tegutseb nii kahjukindlustuse vahendamise kaubaturul kui ka kahjukindlustustegevuse kaubaturul palju majanduslikult ja finantsiliselt tugevaid ning suuri konkurente. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 ja lg 4 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

² <https://www.fi.ee/et/publikatsioonid/eesti-finantsteenuste-turg-30-juuni-2019-seisuga>

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa AS LHV Group ja Toveko Invest OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 15.04.2020 otsuse nr 5-5/2020-012 ära kiri on samane originaaliga.

/Svetlana Ljutova/ 16.04.2020